

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/183/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244750
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111244750.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu B. L., bytom D., zastúpeného advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, v mene ktorej koná JUDr. Daniel Futej, konateľ a advokát, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, o náhradu škody vo výške 4 249,18 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 202/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2015 sp. zn. 4 Co 76/2015, 4 Co 77/2015 a 4 Co 78/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady škody podľa zákona č . 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Tvrdil, že škoda mu vznikla zanedbaním náležitého bankového dohľadu Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) nad činnosťou Podielového družstva slovenské investície, ktorému zveril svoje financie za účelom ich zhodnotenia, zaznamenal však finančnú stratu, za ktorú zodpovedá štát.

2. Žalovaná namietala, že NBS nezanedbala bankový dohľad.

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. decembra 2014 č. k. 12 C 202/2011-526 rozhodol tak, že: a/ návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zamietol, b/ žalobu zamietol, c/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Výrok rozhodnutia vo veci samej odôvodnil neopodstatnenosťou žaloby danou tým, že NBS nezanedbala bankový dohľad, v dôsledku čoho žalobca nemá právo na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Výrok tohto rozsudku vo veci samej napadol žalobca odvolaním.

4. Súd prvej inštancie uznesením z 27. januára 2015 č. k. 12 C 202/2011-561 uložil žalobcovi povinnosť

zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €. Toto uznesenie napadol žalobca odvolaním.

5. Súd prvej inštancie uznesením z 27. januára 2015 č. k. 12 C 202/2011-563 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 38,60 €. Toto uznesenie napadol žalobca odvolaním.

6. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 25. novembra 2015 sp. zn. 4 Co 76/2015, 4 Co 77/2015 a 4 Co 78/2015: a/ rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil, b/ napadnuté uznesenie o uloženej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie potvrdil, c/ napadnuté uznesenie o uloženej povinnosti zaplatiť poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní potvrdil, a d/ žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Výrok, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok, odôvodnil vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. Na odôvodnenie výroku potvrdzujúceho napadnuté uznesenia uviedol, že podaním odvolania vznikla žalobcovi poplatková povinnosť; na tom nič nemení skutočnosť, že v čase podania žaloby bolo konanie v tejto veci oslobodené od platenia súdnych poplatkov, ako aj že vyhotovením rovnopisov elektronických podaní rovnako vznikla poplatková povinnosť. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., a úspešnej žalovanej ich náhradu nepriznal, nakoľko si ju neuplatnila.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do všetkých výrokov podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutia prvostupňového súdu) je vecne aj právne nesprávne a konanie (prvostupňové aj odvolacie) je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 11/1998). Podľa jeho názoru odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobcu svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Uviedol, že neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal, resp. ani nespomenul. Podľa žalobcu rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné. Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Konštatuje, že odvolací súd a aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne jeho navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobcu ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010. Dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o súdnom poplatku a poplatku za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní odôvodnil tým, že súdy nesprávne rozhodli o poplatkovej povinnosti, lebo v čase podania žaloby bolo konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. oslobodené od súdneho poplatku. Žiadal zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň žiadal odložiť vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu.

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a nie sú dané dôvody dovolania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Z uvedeného dôvodu navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie v celom rozsahu odmietol alebo zamietol.

9. Dovolanie bolo podané 1. februára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaniím) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

12. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania (napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) ani pre odmietnutie dovolania (z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný), vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

13. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

14. Zohľadňujúc vzájomný vzťah ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP najvyšší súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikácie procesnoprávných noriem (§ 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 12, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (§ 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikácia týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (pozri tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

15. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

16. Dovolanie žalobcu v časti, ktorou je napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. V časti, ktorou sú napadnuté ďalšie výroky tohto rozsudku odvolacieho súdu (majúce povahu uznesenia), nesmeruje dovolanie žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobcu teda v zmysle § 238 a § 239 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

17. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

18. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny

postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení (v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

19. Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016; obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaním napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

20. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia, ani vtedy nezostáva „procesne bezbranným“ (napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015). Vo viacerých rozhodnutiach tiež uviedol, že ak je účastník konania presvedčený, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočne odôvodnené alebo preskúmateľné, má plne zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

21. Ústavný súd sa v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

22. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

23. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

24. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (IV. ÚS 196/2014).

25. Pokiaľ žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať vyrubením súdneho poplatku za odvolanie a súdneho poplatku za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní bez opory v zákone, dovolací súd poukazuje na stanovisko R 1/2016 a pripomína, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

26. Z dôvodov uvedených vyššie dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

27. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.